

[V. Hauch.]

derfor. Den højtærede ministers imødekommenhed har efter min opfattelse ført til, at disse forslag som helhed virker umådelig tiltalende.

Det ærede medlem hr. Hans Hækkerup begrundede det ønske, som vi jo indenfor så godt som alle partier har delt, med, at bestemmelserne om pas til danske statsborgere blev skilt ud fra fremmedlovgivningen, hvor de kun ved et tilfælde er blevet ført hen.

Men når jeg siger, at forslagene virker tiltalende i den form, de nu har fået, ligger der også deri, at disse forslag i høj grad er bragt i overensstemmelse med de tanker, som vort land i samarbejde med De Forenede Nationer har givet udtryk i den verdenserklæring om menneskerettighederne, som er vedtaget af De Forenede Nationer, og med det arbejde, der iøvrigt er gjort i disse år, ikke mindst med hensyn til flygtningeproblemet. I en tid så ond som den, vi lever i, da alene i Europa ca. 20 millioner mennesker lever udenfor deres hjem, enten fordi de er forjaget af krigen, eller fordi de er flygtet for at komme i sikkerhed, må man gøre sig klart, at spørgsmålet om fremmedes ankomst her til landet i allerhøjeste grad er mere aktuelt end nogensinde før. Derfor hilser jeg med den største glæde, at den højtærede justitsminister har ladet sit forslag om udlændinges adgang til landet præge af de synspunkter, som efter min mening bør høre til i en kulturstat: de rent humane betragtninger.

Som forslagene er bygget op, frembyder de i forhold til tidligere efter min mening den store fordel, at ansvaret for de afgørelser, der skal træffes i fremmedsager, i højere grad er lagt på den højtærede justitsminister og hendes efterfølgere. Det samme var også det ærede medlem hr. Hans Hækkerup inde på. Vi kan derved her fra rigsdagens side gennem justitsministerens parlamentariske ansvar på en helt anden måde følge med i administrationen af denne hovedlov i vor statsret.

Også dette, at den højtærede justitsminister i fremmedlovens § 8 er gået med til en domstolskontrol med hensættelser, anser jeg for et overordentlig stort gode. Det ærede medlem hr. Hans Hækkerup gav udtryk for, at det vel principielt var rigtigt at gennemføre dette, men han føjede til, at han ikke var overbevist om, hvor meget det i praksis ville komme til at betyde, fordi domstolene vel i de fleste tilfælde måtte følge politiets skøn. Det er muligt, at det ærede medlem har ret i det, men det, der for mig er det af-

gørende, er, at det principielt er rigtigt. Det er i overensstemmelse med de menneskerettigheder, som vi gerne vil have alle mennesker, også de fremmede, der kommer hertil, tillagt. Jeg synes, at det afgørende må være, at det principielt er rigtigt.

De bemærkninger, som det ærede medlem hr. Hans Hækkerup gjorde med hensyn til §§ 11, 13 og 16 i fremmedloven og de deri optagne bestemmelser, som også vedrører danske statsborgere, kan jeg ganske slutte mig til, og havde ikke det ærede medlem fremført dem, ville jeg have gjort det. Jeg beder den højtærede justitsminister om, at vi i det kommende udvalg må få lov til at drøfte dette spørgsmål til bunds. Nu, da fremmedloven, som den hidtil har været, er blevet delt i en lov om udlændinges adgang til landet og en lov om pas til danske statsborgere, er også spørgsmålet om anmeldelsespligten blevet delt i to bestemmelser, og jeg føler mig overbevist om, at vi i det høje ting kan blive enige om, at forsåvidt angår loven om udlændinges adgang til landet, må vi opretholde disse anmeldelsesbestemmelser. Det har man i alle andre lande, og det vil være det rigtige.

Jeg går derefter over til det lovforslag, der drejer sig om pas til danske statsborgere, om hvilket jeg kun skal gøre et par enkelte bemærkninger. Det ærede medlem hr. Hans Hækkerup var også her inde på den betragtning angående paslovens § 2, at det vel principielt kunne være rigtigt, at man lod spørgsmålet om nægtelse af udstedelse af pas eller fratagelse af pas i sidste instans blive afgjort af domstolene, men også her mente han at det ikke ville få så stor betydning. Jeg vil her sige til det ærede medlem, at jeg også i dette tilfælde lægger den allerstørste vægt på, at vi gør det, der principielt er rigtigt, og jeg vil endda i og for sig være tilbøjelig til at rejse spørgsmålet på den måde, om ikke enhver her i landet normalt må have ret til et pas; og hvis vi endelig skal til at diskutere spørgsmålet, kunne man stille det op på en helt anden måde, nemlig hvorvidt nægtelse af udstedelse af pas eller fratagelse af pas overhovedet er noget, der skal kunne gøres administrativt, altså vende det om og lade det først og fremmest være et domstolsanliggende. Denne betragtning fremsætter jeg kun i anledning af de bemærkninger, det ærede medlem gjorde. Jeg synes, vi må fastholde, at det, som principielt er rigtigt, må vi også gøre, men i dette lovforslag er der jo i § 3 optaget bestemmelse om anmeldelsespligten, forsåvidt angår danske. Der har været nogen diskussion i pressen om, hvad